

Panimoteollisuuden työllistävä vaikutus Suomessa

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry

Loppuraportti 1.11.2011

Sisältö

1 Tutkimuksen taustat	3
1.1 Tutkimuksen lähtökohdat, tavoitteet ja toteuttaminen	3
1.2 Tutkimuksen rakenne.....	3
2 Yhteenveto ja johtopäätökset	5
3 Panimoteollisuuden erityispiirteet Suomessa	7
3.1 Kokonaiskulutus ja kokonaistuotanto.....	7
4 Panimoteollisuuden suorat työllisyysvaikutukset Suomessa	9
5 Panimoteollisuuden epäsuorat työllisyysvaikutukset Suomessa	10
5.1 Oluen epäsuorat työllisyysvaikutukset.....	10
5.2 Muiden juomakategorioiden epäsuorat työllisyysvaikutukset.....	11
6 Panimoteollisuuden välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyynä.....	13
6.1 Oluen välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyynä.....	13
6.2 Muiden juomakategorioiden välilliset työllisyysvaikutukset: myynnin jakaumat	13
6.3 Siiderin ja lonkeron välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyynä.....	14
6.4 Virvoitusjuomien ja mineraalivesien välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyynä	15
7 Panimoteollisuuden välilliset työllisyysvaikutukset: muut toimialat	16
7.1 Mallasteollisuus.....	16
7.2 Itämeren laivamyynä	16
7.3 Pullonpalautus	17
LIITTEET	18
Liite 1: Haastattelut.....	18
Liite 2: Julkaisut	19
Liite 3: Metodologia	20

1 Tutkimuksen taustat

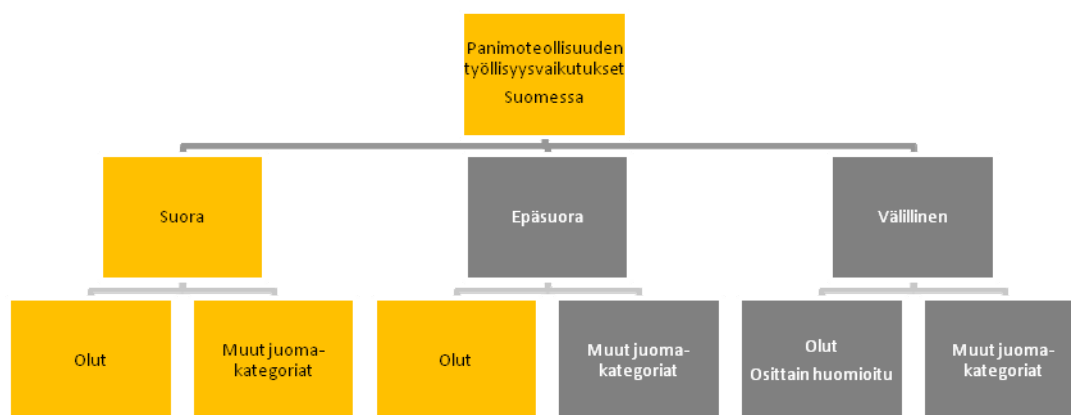
1.1 Tutkimuksen lähtökohdat, tavoitteet ja toteuttaminen

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää panimoteollisuuden työllistävä vaikutus Suomessa. Tutkimuksen lähtökohtana on The Brewers of Europe, Ernst & Youngin ja Regioplanin vuonna 2011 toteuttama kansainvälinen selvitys oluen taloudellisista vaikutuksista Euroopassa.

Tässä tutkimuksessa Ernst & Young selvittää laajemmin oluen ja koko panimoteollisuuden kokonaisvaikutusta työllisyyteen Suomessa. Pohjalla on edellä mainittu eurooppalainen selvitys. Lisäksi tässä tutkimuksessa on analysoitu työllisyysvaikutuksia huomioimalla tietyt suomalaisen panimoteollisuuteen liittyvät erityispiirteet, jotka alkuperäisessä koko Euroopan laajuisessa tutkimuksessa on jätetty tarkastelun ulkopuolelle.

Analyysissä on käytetty edellä mainitun eurooppalaisen tutkimuksen lisäksi pääosin julkisesti saatavilla olevaa tietoa. Lisäksi tietoa on kerätty haastattelemalla alan toimijoita. Lista haastatelluista henkilöistä löytyy liitteestä (Liite 1).

1.2 Tutkimuksen rakenne

- Huomioitu Ernst & Youngin eurooppalaisessa tutkimuksessa The Contribution made by Beer to the European Economy
- Tässä tutkimuksessa lisäksi huomioitu työllisyys

Tässä selvityksessä pyritään huomioimaan myös muiden juomakategorioiden kuin oluen työllisyysvaikutuksia siltä osin kun niitä ei ole huomioitu alkuperäisessä raportissa. Näitä muita panimoteollisuuden alle kuuluvia juomia ovat siiderit, lonkerot, virvoitusjuomat ja mineraalivedet. Raportissa käsitellään panimoteollisuuden työllisyysvaikutuksia alkuperäisen tutkimuksen tavoin kolmen vaikutuskanavan kautta. Nämä kolme kanavaa ovat suorat, epäsuorat ja välilliset työllisyysvaikutukset.

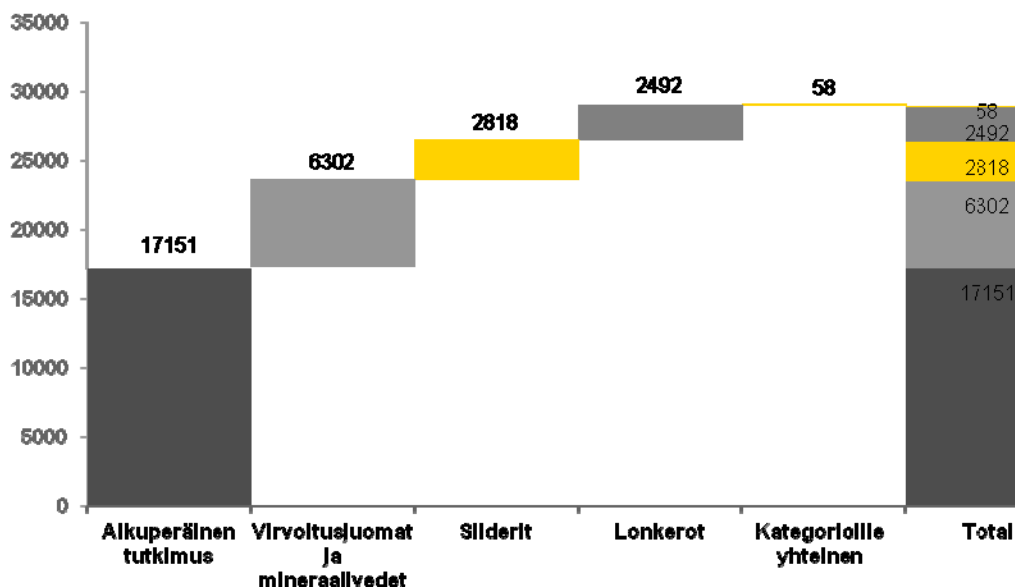
Suorat työllisyysvaikutukset on laskettu panimoteollisuuden suorien työntekijöiden lukumäärän perusteella. Panimoteollisuusalan suorien työntekijöiden määrä on kokonaisuudessaan huomioitu alkuperäisessä tutkimuksessa, vaikka Suomessa panimoteollisuuden yritykset tuottavat oluen lisäksi

myös siideriä, lonkeroa ja alkoholittomia juomia. Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry:n mukaan suorien työntekijöiden määrä Suomessa on 2,300.

Alkuperäisessä Ernst & Youngin tutkimuksessa The Contribution made by Beer to the European Economy tutkittiin oluen epäsuoria työllisyysvaikutuksia tarkastelemalla valmistuksesta ja myynnistä aiheutuvien raaka-aine- ja ulkopuolisten palveluiden ostojen työllisyysvaikutuksia toimitusketjun yrityksissä. Tässä raportissa tarkastellaan lisäksi muiden juomakategorioiden raaka-aine- ja palveluostojen työllisyysvaikutuksia.

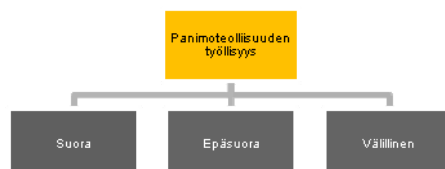
Välillisillä työllisyysvaikutuksilla tarkoitetaan panimoteollisuuden tuotteiden välillistä työllisyysvaikutusta myyntikanavien yrityksissä. Alkuperäisessä tutkimuksessa on huomioitu oluen vähittäiskauppa- sekä ravintolamyynnistä aiheutuvat työllisyysvaikutukset. Tässä tutkimuksessa arvioidaan myös muiden juomakategorioiden välilliset työllisyysvaikutukset vähittäiskauppa- ja ravintolamyynnin osalta. Lisäksi tutkimuksessa huomioidaan panimoteollisuuden tuotteiden työllisyysvaikutukset suomalaisten erityispiirteiden, kuten Itämeren laivaliikenteen sekä pullon- ja tölkinpalautustoimialojen osalta. Lisäksi välillisiä työllisyysvaikutuksia tarkastellaan mallasteollisuuden osalta. Eurooppalaisen panimoteollisuuden osalta mallasteollisuus sisältyy osittain panimoteollisuuteen, sillä suurpanimot omistavat mallastamot. Suomessa sen sijaan panimot eivät omista mallastamoita, jolloin työllisyysvaikutuksiin voidaan laskea mallasteollisuuden piirissä olevat työntekijät olutmaltaan valmistuksen osalta.

Alkuperäisessä Ernst & Youngin eurooppalaisessa tutkimuksessa työllisyysvaikutuksiksi arvioitiin 17,151 henkilöä. Tämän tutkimuksen perusteella ottaen huomioon panimoteollisuuden erityispiirteet Suomessa ja laajentaen tutkimus kaikkiin juomakategoriaihin, työllisyysvaikutus on 28,821 henkilöä.

Kuva 1 Panimoteollisuuden kokonaistyöllisyysvaikutus Suomessa¹

¹ Lähde: Ernst & Young laskelmat (2011)

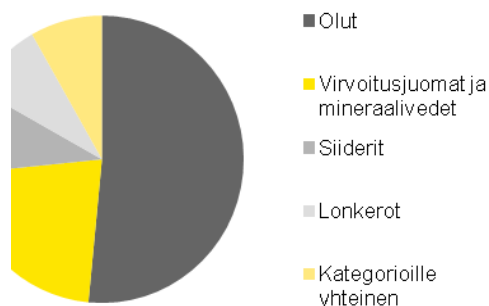
2 Yhteenveto ja johtopäätökset

Juomakategoria	Suora	Epäsuora	Välillinen		Yhteensä
			Vähittäiskauppa & ravintolat	Pullonpalautus & mallasteollisuus	
Olut	n/a	4,281	10,570	n/a	14,851
Virvoitusjuomat ja mineraalivedet	n/a	259	6,043	n/a	6,302
Siiderit	n/a	44	2,774	n/a	2,818
Lonkerot	n/a	44	2,448	n/a	2,492
Juomakategoriat yht.	2,300	4,628	21,835	58	28,821

Taulukko 1 Panimoteollisuuden työllisyysvaikutukset Suomessa²

Panimoteollisuuden työllisyysvaikutus on esitetty alla olevassa kuvassa juomakategorioittain, ja toisaalta jaettuna suoraan, epäsuoraan ja välilliseen työllisyyteen.

Työllisyys juomakategorioittain

Kuva 2 Työllisyys juomakategorioittain³

Panimoteollisuuden suora, epäsuora ja välillinen työllisyys

Kuva 3 Suora, epäsuora ja välillinen työllisyys²

² Lähde: Alkuperäinen tutkimus The Contribution made by Beer to the European Economy, Ernst & Young laskelmat (2011)

Oluen jälkeen panimoteollisuuden tuotekategorioista suurin työllisyysvaikutuksiltaan on virvoitusjuomat ja mineraalivedet. Virvoitusjuomien ja mineraalivesien myynti ja valmistus työllistää epäsuorasti ja välillisesti vähittäiskauppa- ja ravintolamyynnin kautta 6,302 henkilöä. Juomakategorioista toiseksi suurin työllisyysvaikutuksiltaan on siiderit (2,818 henkilöä). Lonkeron myynti ja valmistus puolestaan työllistää epäsuorasti ja välillisesti 2,492 henkilöä.

Lisäksi koko panimoteollisuuden yritykset työllistävät välillisesti (vähittäiskaupan ja ravintoloiden lisäksi) mallastamoteollisuuden ja pullonpalautuksen kautta 58 henkilöä.

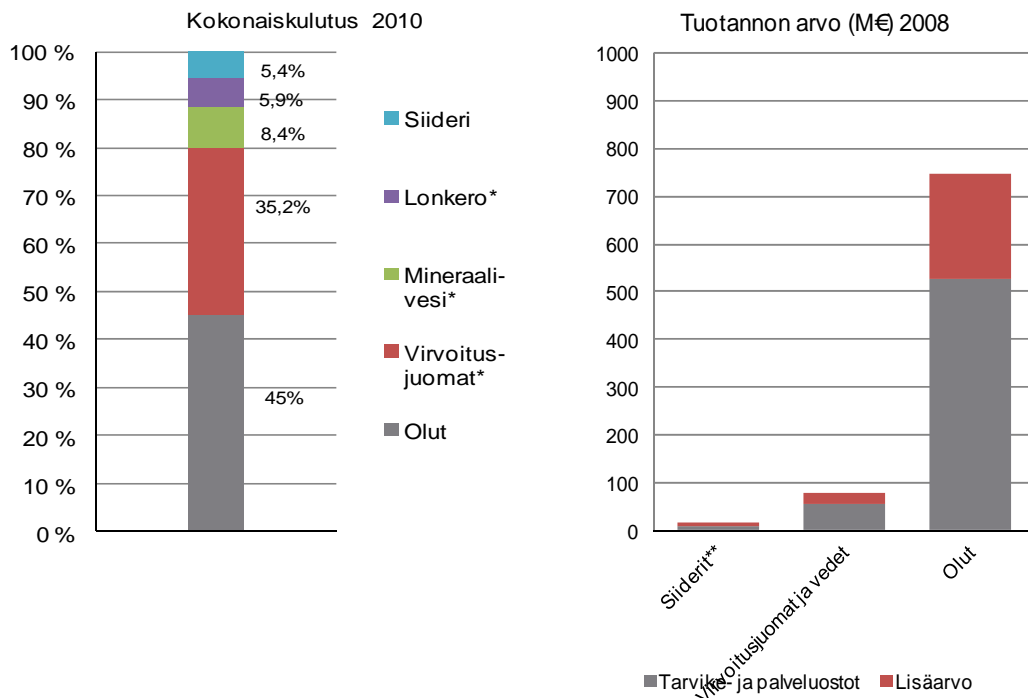
³ Lähde: Ernst & Young laskelmat (2011)

3 Panimoteollisuuden erityispiirteet Suomessa

3.1 Kokonaiskulutus ja kokonaistuotanto

Suomessa panimoteollisuuden alle kuuluu oluen valmistuksen ja myynnin lisäksi eurooppalaisesta panimoteollisuudesta poiketen myös muita juomakategorioita kuten siideri, lonkero, virvoitusjuomat sekä mineraalivedet. Suorat työllisyysvaikutukset näiden juomakategorioiden osalta on otettu huomioon alkuperäisessä tutkimuksessa. Eri juomakategorioiden merkittävyys panimotuotteiden kokonaiskulutuksessa Suomessa on huomattava.

Kuva 2 Panimoteollisuustuotteiden kokonaiskulutus⁴

Kuva 3 Panimoteollisuustuotteiden kokonaistuotannon arvo⁵

⁴ Lähde: Canadean, Valvira, TNS Gallup, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry (2011), *vuoden 2009 tiedot

⁵ Lähde: Eurostat (2011), Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry (2011), Ernst & Young laskelmat (2011) **Pohjautuu Eurostat:n Siiderit ja hedelmäviinit luokitukseen, josta vähennetty hedelmäviinien osuus Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry:n ilmoittamien tuotantomäärien pohjalta.

Oluen osuus panimoteollisuustuotteiden kokonaiskulutuksesta oli vuonna 2010 noin 45%. Muista juomakategorioista merkittävin kokonaiskulutuksella mitattuna olivat virvoitusjuomat (35%) ja mineraalivedet (8%). Lonkeron osuus kokonaiskulutuksesta oli noin 6%, ja siiderin puolestaan noin 5%.

Huolimatta muiden juomakategorioiden korkeista kulutusosuuksista, oluen osuus kokonaistuotannon arvosta oli Suomessa selvästi muita juomakategorioita korkeampi.

Virvoitusjuomat ja mineraalivedet oli vuonna 2008 juomakategorioista toiseksi suurin kokonaistuotannon arvolla mitattuna. Kokonaistuotannon arvo oli 77,6 M€, josta 22,2 M€ oli tuotannon lisäarvoa. 50,4 M€ jakautui tavaran ja palveluiden toimittajille.

Siidereiden kokonaistuotannon arvo oli 14,8 M€, josta 9,4 M€ jakaantui tavaran ja palveluiden toimittajille. Lonkeron kokonaistuotannon arvoa ei ole saatavilla julkisista lähteistä. Johtuen tuotteiden samankaltaisuudesta, sekä lähes yhtä suurista kokonaiskulutuskäytännöistä, arvioidaan tässä tutkimuksessa lonkeron kokonaistuotannon arvon olevan vähintään yhtä suuri kuin siiderin. Todellisuudessa lonkeron kokonaistuotannon arvo saattaa olla jopa korkeampi johtuen hieman siideriä korkeammasta kokonaiskulutuksesta.

4 Panimoteollisuuden suorat työllisyysvaikutukset Suomessa

Suomessa panimoteollisuuden alle kuuluu oluen lisäksi myös muiden juomakategorioiden valmistus. Alkuperäisessä Ernst & Youngin eurooppalaisessa tutkimuksessa *The Contribution made by Beer to the European Economy* panimoteollisuuden suorat työllisyysvaikutukset on huomioitu kokonaisuudessaan sekä oluen että muiden juomien osalta. Kokonaisuudessaan panimoteollisuuden yritykset työllistävät 2,300 henkilöä⁶.

---

⁶ Lähde: Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry

5 Panimoteollisuuden epäsuorat työllisyysvaikutukset Suomessa

5.1 Oluen epäsuorat työllisyysvaikutukset

Oluen valmistuksella on epäsuoria työllisyysvaikutuksia raaka-aineiden ja palveluiden toimittajien kautta. Tilastojen mukaan oluen kokonaistuotannosta 426,34 miljoonaa euroa siirtyy toimitusketjussa taaksepäin tavaran ja palveluiden toimittajille. Ostot jakaantuvat maatalouden, käyttöhyödykkeiden, pakkausteollisuuden, välineiden, kuljetusten, markkinoinnin ja median, sekä muiden palveluiden tuottajien välillä. Kokonaisuudessaan oluen epäsuorien työllisyysvaikutusten arvioidaan olevan 4,281.

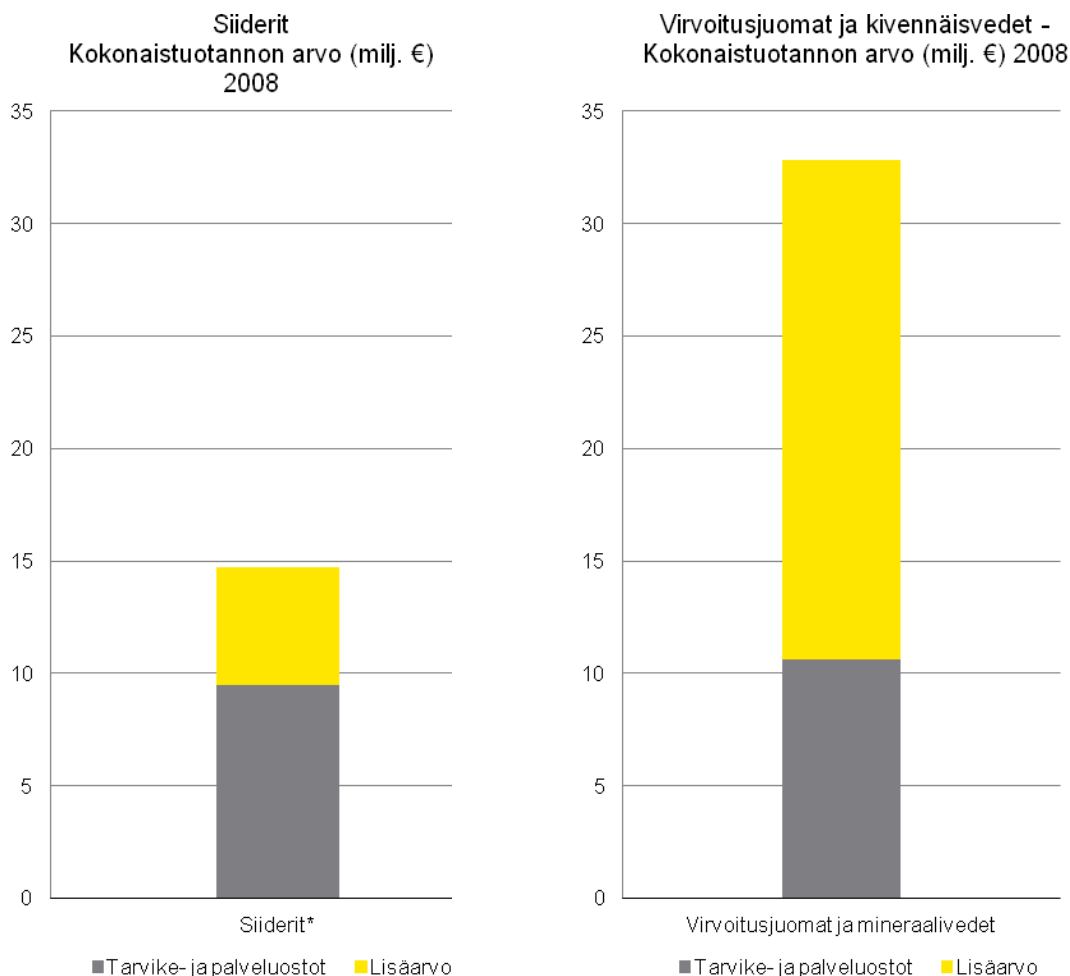
Sektori	Kotimaan osuus			Liikevaihto / työntekijä (€)	Työntekijöiden lukumäärä
	Milj. €	%	(milj.€)		
Maatalous	69,07	89	61,47	46,440	1,324
Hyödykkeet	33,25	98	32,59	908,710	36
Pakkausteollisuus	102,75	83	85,28	361,391	236
Kone- ja työväline-teoll.	56,28	83	46,71	361,391	129
Kuljetus	64,80	98	63,51	144,475	440
Media ja markkinointi	89,11	86	76,63	157,785	485
Palvelut	11,08	86	9,53	71,831	133
Yhteensä	426,34		376		2,783
Ensimmäisen kierroksen osuus (%) kokonaisvaikutuksesta					65%
Valmistuksen epäsuora kokonaisvaikutus					4,281

Taulukko 2: Oluen epäsuorat työllisyysvaikutukset⁷

⁷ Lähde: Alkuperäinen tutkimus The Contribution made by Beer to the European Economy

5.2 Muiden juomakategorioiden epäsuorat työllisyysvaikutukset

Suomessa panimoteollisuuden alle lukeutuu myös siiderin, lonkeron, virvoitusjuomien ja mineraalivesien valmistus ja myynti. Oluen tavoin osa näiden juomakategorioiden kokonaistuotannosta jakaantuu toimitusketjussa taaksepäin ostoina tavarantoimittajilta sekä ulkopuolisten palveluiden toimittajilta.

Kuva 4 Kokonaistuotannon jakauma siiderit 2008⁸

Kuva 5 Kokonaistuotannon jakauma virvoitusjuomat ja mineraalivedet 2008⁹

Siidereiden kokonaistuotannosta 9,5 miljoonaa euroa jakaantuu toimitusketjussa taaksepäin ostoina tavarantoimittajien ja palveluiden toimittajilta. Virvoitusjuomien osalta ostojen arvo vuositasolla on 55,4 miljoonaa euroa. Lonkeron epäsuorien työllisyysvaikutusten laskemisessa käytetään siiderin kokonaistuotannon

⁸ Lähde: Eurostat (2011), Panimo- ja virvoitusjuomaliitto ry (2011), Ernst & Young laskelmat (2011)

*Pohjautuu Eurostat:n Siiderit ja hedelmäviinit luokitukseen, josta vähennetty hedelmäviinien osuus Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry:n ilmoittamien tuotantomäärien pohjalta.

⁹ Lähde: Eurostat (2011)

sekä raaka-aine- ja palveluostojen jakaumaa¹⁰. Eri juomakategorioilla on merkittävä työllisyysvaikutus epäsuorasti muiden toimialojen kautta:

Ostot tavarán- ja palveluiden toimittajilta	Kotimaan osuus			Liikevaihto / työntekijä	Työntekijöiden lukumäärä
	Milj. €	%	(milj.€)		
Siiderit	9,5	89	8,5	293 146	29
Lonkerot	9,5	89	8,5	293 146	29
Virvoitusjuomat ja mineraalivedet	55,4	89	50,3	293 146	168
Yhteensä	74,4	89	66,2		226
Ensimmäisen kierroksen osuus (%) kokonaisvaikutuksesta					65%
Valmistuksen epäsuora kokonaisvaikutus					348

Taulukko 3 Epäsuorat työllisyysvaikutukset: Muut juomakategoriat kuin olut¹¹

Sekä siiderin että lonkeron tuotanto ja myynti työllistää vuosittain epäsuorasti 29 henkilöä¹². Virvoitusjuomien ja mineraalivesien tuotannon epäsuorat työllisyysvaikutukset vuositasona ovat 168 henkilöä. Kokonaisuutena, olettaen ensimmäisen kierroksen osuuden olevan 65% kokonaisvaikutuksesta, muut juomakategoriat kuin olut työllistävät epäsuorasti vähintään 348 henkilöä.

¹⁰ Johtuen tuotteiden samankaltaisuudesta, sekä lähes yhtä suurista kokonaiskulutusmääristä, arvioidaan tässä tutkimuksessa lonkeron kokonaistuotannon arvon olevan vähintään yhtä suuri kuin siiderin.

¹¹ Lähde Eurostat (2011), Alkuperäinen tutkimus

¹² Todellisuudessa lonkeron kokonaistuotannon arvo saattaa olla jopa korkeampi johtuen hieman siideriä korkeammasta kokonaiskulutuksesta.

6 Panimoteollisuuden välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyynti

6.1 Oluen välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyynti

Oluen välillisiä työllisyysvaikutuksia on arvioitu vähittäiskauppa- sekä ravintolamyynnin kautta. Vähittäiskauppamyynnin osalta oluen työllisyysvaikutusten arvioitiin Ernst & Youngin vuoden 2011 eurooppalaisessa tutkimuksessa (The Contribution made by Beer to the European Economy) olevan 2,800. Vastaavasti ravintolamyynnin osalta olut työllisti 7,770 henkilöä. Yhteensä olut työllistää näiden alojen kautta välillisesti 10,570 henkilöä.

6.2 Muiden juomakategorioiden välilliset työllisyysvaikutukset: myynnin jakaumat

Siiderin, lonkeron sekä virvoitusjuomien ja mineraalivesien välillisiä työllisyysvaikutuksia voidaan myös arvioida vähittäiskaupan ja ravintolamyynnin kautta. Haastatteluiden perusteella arvioidut kotimaan myynnin jakaumat juomakategorioittain on esitetty alla olevassa taulukossa.

Myynti kanavoittain (%)	Virvoitusjuomat ja mineraalivedet	Siiderit	Lonkerot
Vähittäiskauppa	80 %	69 %	76 %
Ravintolat	20 %	31 %	24 %

Taulukko 4 Myynnin jakautuminen kanavittain: Muut juomakategoriat kuin olut¹³

¹³ Lähde: Haastattelut

6.3 Siiderin ja lonkeron välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyyni

Arvioitaessa epäsuoria työllisyysvaikutuksia eri myyntikanavissa, rinnastetaan alkuperäisen Ernst & Youngin eurooppalaisen tutkimuksen The Contribution made by Beer to the European Economy tavoin Alkon myynti vähittäiskauppamyyniin. Laskelmien kannalta oleellisten tekijöiden näkökulmasta (kuluttajahinta €/l) Alkon myynnin katsotaan olevan riittävän lähellä vähittäiskauppamyyniä, jotta rinnastus on perusteltavissa. Laskelmien metodologia on selvitetty liitteessä 3. Yksittäisten tietojen osalta on käytetty samoja lähteitä kaikkien juomakategorioiden laskelmissa (tarkat lähteet selvitetty alaviitteissä).

Siiderit	Ravintola	Vähittäiskauppa
% kokonaiskulutuksesta ¹⁴	31%	69%
Myynti (l) ¹⁵	17 515 000	38 985 000
Keskimääräinen kuluttajahinta €/l (sis. ALV) ¹⁶	14,62 €	4,78 €
Euromääräinen kulutus (sis. ALV)	255 999 240 €	186 168 969 €
Euromääräinen kulutus (pl. ALV 22,5%)	208 987 971 €	151 974 669 €
Liikevaihto / työntekijä ko. sektorilla ¹⁷	86 360 €	429 000 €
Työpaikkojen lkm	2,420	354
Yhteensä		2,774

Taulukko 5 Välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyyni – Siiderit¹⁸

¹⁴ Lähde: Haastattelut

¹⁵ Lähde: Ernst & Young laskelmat (2011), pohjalla juomakategorian kokonaiskulutustilastot (Canadean, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry, Valvira, TNS Gallup)

¹⁶ Lähde: Haastatteluiden perusteella tehty arvio (kts. Liite 3: Metodologia)

¹⁷ Lähde: Alkuperäinen tutkimus (Eurostat)

¹⁸ Lähde: Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry (2011), Canadean, Valvira, TNS Gallup, Alkuperäinen eurooppalainen tutkimus, Haastattelut

Lonkerot	Ravintola	Vähittäiskauppa
% kokonaiskulutuksesta	24%	76%
Myynti (l)	14 664 000	46 436 000
Keskimääräinen kuluttajahinta €/l (sis. ALV)	14,62 €	4,78 €
Euromääräinen kulutus (sis. ALV)	214 329 024 €	221 750 474 €
Euromääräinen kulutus (pl. ALV 22,5%)	174 962 469 €	181 020 795 €
Liikevaihto / työntekijä ko. sektorilla	86 360 €	429 000 €
Työpaikkojen lkm	2,026	422
Yhteensä		2,448

Taulukko 6 Välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyyni – Lonkerot¹⁹

Siiderin ja lonkeron välilliset työllisyysvaikutukset ravintola- sekä vähittäiskauppamyynnin osalta ovat vuositasolla yhteensä 5,222 henkilöä.

6.4 Virvoitusjuomien ja mineraalivesien välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyyni

Virvoitusjuomat ja mineraalivedet	Ravintola	Vähittäiskauppa
% kokonaiskulutuksesta	20 %	80 %
Myynti (l)	89 500 000	358 000 000
Keskimääräinen kuluttajahinta €/l (sis. ALV)	5,22 €	1,7 €
Euromääräinen kulutus (sis. ALV)	467 190 000 €	608 600 000 €
Euromääräinen kulutus (pl. ALV 13%)	413 442 478 €	538 584 071 €
Liikevaihto / työntekijä ko. sektorilla	86 360 €	429 000 €
Työpaikkojen lkm	4,787	1,255
Yhteensä		6,043

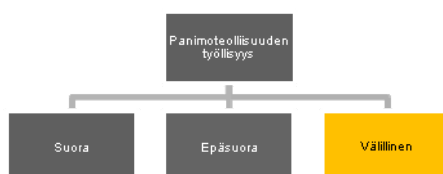
Taulukko 7 Välilliset työllisyysvaikutukset: vähittäiskauppa ja ravintolamyyni – virvoitusjuomat ja mineraalivedet²⁰

Yhteensä virvoitusjuomien ja mineraalivesien myynti vähittäiskaupassa ja ravintoloissa työllistää 6,043 henkilöä.

¹⁹ Lähde: Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry (2011), Canadean, Valvira, TNS Gallup, Alkuperäinen eurooppalainen tutkimus, Haastattelut

²⁰ Lähde: Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry (2011), Canadean, Valvira, TNS Gallup, Alkuperäinen eurooppalainen tutkimus, Haastattelut

7 Panimoteollisuuden välilliset työllisyysvaikutukset: muut toimialat

Suomalaisen panimoteollisuuden erityispiirteenä on myyntikanavien osalta myynti Itämeren laivoilla. Lisäksi panimoteollisuuden tuotteilla on työllisyysvaikutuksia pullon- ja tölkinpalautusalan yrityksissä. Suomalaisena panimoteollisuuteen liittyvänä erityispiirteenä voidaan pitää myös mallasteollisuuden erillään oloa panimoteollisuudesta. Suomessa panimot ostavat ulkopuolisilta mallastamoilta maltaita, kun taas useilla eurooppalaisilla suurpanimoilla on omat mallastamot. Suomessa panimoteollisuus työllistää siis myös mallasteollisuuden kautta.

7.1 Mallasteollisuus

Työllisyysvaikutuksia on mallastamoiden osalta selvitetty haastattelemalla kahta suurinta kotimaista mallastamoa, jotka yhdessä kattavat lähes koko alan Suomessa. Taulukon tiedot pohjautuvat haastattelujen pohjalta tehtyihin koko alaa kuvaaviin arvioihin.

Mallastamot	
Henkilöstö Suomessa	70
Panimoteollisuuden osuus liikevaihdosta (%)	95%
Kotimaan myynnin osuus (%)	50%
Panimoteollisuuden työllisyys Suomessa	32
Yhteensä	32

Taulukko 8 Välilliset työllisyysvaikutukset²¹

Haastatteluiden pohjalta tehtyjen laskelmien perusteella panimoteollisuuden yritykset työllistävät Suomessa välillisesti mallasteollisuuden kautta 32 henkilöä.

7.2 Itämeren laivamyynti

Vähittäiskauppa ja ravintolamyynnin ohella suomalaiset panimot myyvät tuotteita myös Itämeren laivoille tax-free myyntiin. Tässä tutkimuksessa Itämeren laivamyynti huomioidaan kuitenkin välillisissä työllisyysvaikutuksissa, sillä laskennan pohjalla käytetään kokonaiskulutusmääriä²², jotka sisältävät myös matkailijatuonnin. Todellisuudessa matkailijatuonti sisältää myös muiden kuin suomalaisten

²¹ Lähde: Haastattelut

²² Lähde: Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry (2011), Canadean, Valvera, TNS Gallup

panimoiden tuotteita, ja toisaalta myös muut kuin suomalaiset matkailijat ostavat suomalaisten panimoiden tuotteita Itämeren laivoilta. Koska tietoja myynnin ja tuonnin määrästä ei ole saatavilla, on tässä tutkimuksessa oletettu matkailijatuonnin olevan yhtä suurta kuin kotimaisten panimoiden myynnin.

Itämeren laivoilla myyntivolyymi jakautuu sekä perinteisen vähittäiskauppaan rinnastettavaan tax-free myyntiin ja ravintolamyyntiin laivan anniskelualueilla. Tästä syystä tässä tutkimuksessa muiden juomakategorioiden osalta Itämeren laivamyynnin volyymi on laskettu jakautuvan sekä vähittäiskauppa- että ravintolamyyntiin (näiden kotimaanmyynnin jakauman suhteessa). Kokonaisuutena työllisyysvaikutukset kuitenkin sisältyvät osiossa 6.3. arvioituihin välillisiin työllisyysvaikutuksiin²³.

7.3 Pullonpalautus

Suomessa panimoteollisuuden työllisyysvaikutuksia arvioitaessa tulee myös huomioida pullonpalautus-toimiala. Pullon- ja tölkinpalautuksen osalta suurin toimija Suomessa on Suomen Palautuspakkaus Oy. Lisäksi Suomessa pullonpalautusautomaattien osalta suuri toimija on Oy Tomra Ab. Tässä tutkimuksessa työllisyysvaikutuksia on arvioitu henkilöstön kokonaismäärän perusteella. Suomessa pullonpalautustoimialaa työllistävät panimoteollisuuden tuotteiden lisäksi myös Alkon myymät väkevät juomat, väkevät viinit ja miedot viinit. Panimoteollisuuden osuutta Oy Tomra Ab:n liikevaihdosta on arvioitu Stakesin alkoholijuomien kulutusosuuksien mukaan²⁴. Vuonna 2010 väkevät juomat, miedot viinit ja väkevät viinit muodostivat 43% kokonaisalkoholin kulutuksesta. Näin ollen on arvioitu että panimoteollisuustuotteiden yhteenlaskettu osuus Oy Tomra Ab:n toiminnan volyyymista on vähintään 57%²⁵. Yhteensä panimoteollisuuden työllistävyys pullonpalautus-toimialalla on 26 henkilöä.

Pullonpalautusten piirissä vähittäiskaupassa, ravintoloissa sekä kuljetuksissa toimivat henkilöt on huomioitu jo aiemmin kyseisten toimijoiden välillisten työllisyysvaikutusten osalta. Oheinen laskelma ei siis kuvaa pullonpalautuksen kokonaisvaikutuksia, vaan ainoastaan pullonpalautukseen keskittyneiden toimijoiden osuutta.

Pullonpalautus	Suomen Palautuspakkaus Oy	Oy Tomra Ab
Henkilöstö Suomessa vuonna 2010	12	24
Panimoteollisuuden osuus toiminnan volyyymista (%)	100%	57%
Panimoteollisuuden työllisyys Suomessa	12	14
Yhteensä		26

Taulukko 9 Panimoteollisuustuotteiden työllisyysvaikutukset: Pullonpalautus²⁶

²³ Alkuperäisen eurooppalaisen tutkimuksen tietoja oluen työllisyysvaikutuksista Itämeren laivaliikenteen osalta ei ole tässä tutkimuksessa tarkennettu johtuen rajoittuneista tiedoista liittyen kanavajakauman laskentaperiaatteisiin.

²⁴ Suomen Palautuspakkaus Oy:n osalta Panimo- ja virvoitusjuomateollisuus ry:n mukaan panimoteollisuuden osuudeksi voidaan olettaa 100%.

²⁵ Todellisuudessa osuus lienee korkeampi johtuen virvoitusjuomien ja mineraalivesien osuudesta pullonpalautuksessa.

²⁶ Lähde: Tietokanta Odin, Stakes tilastot, laskelmat Ernst & Young (2011)

LIITTEET

Liite 1: Haastattelut

Toimiala / Yritys	Henkilö	Rooli
Panimo / Hartwall Oy	Petra Viheriävaara	Head of Commercial Finance
Panimo / Nokian Panimo Oy	Matti Heikkilä	Toimitusjohtaja
Mallastamo / Viking Malt Oy Ab	Timo Huttunen	Maajohtaja
Mallastamo / Laihian Mallas Oy	Lasse Koski	Toimitusjohtaja
Kuljetusala / SKAL ry	Heini Polamo	Viestintäpäällikkö
Kuljetusala / SKAL ry	Risto Jaakkola	Johtaja
Vähittäiskauppa / SOK	Ilkka Alarotu	Valikoimajohtaja
Vähittäiskauppa / Kesko Oyj	Sami Lampinen	
Vähittäiskauppa / Kesko Oyj	Timo Turunen	
MTT	Arto Latukka	Laskentatoimen päällikkö, MML
MTT	Sami Myyrä	Erikoistutkija, MMT
MTK	Max Schulman	Vilja-asiamies
Kauppakeskus Iso Omena	Sanna Yliniemi	Kauppakeskuspäällikkö

Liite 2: Julkaisut

The Contribution made by beer to the European Economy (2011)
Ernst & Young, Regioplan, The Brewers of Europe

Liite 3: Metodologia

Tässä tutkimuksessa esitetyt työllisyysvaikutukset perustuvat julkisista lähteistä, haastatteluista sekä alkuperäisestä The Contribution made by Beer to the European Economy-tutkimuksesta saatuihin tietoihin. Näiden tietojen avulla on laskettu arvio työllisyysvaikutuksista seuraavien laskentamallien mukaisesti.

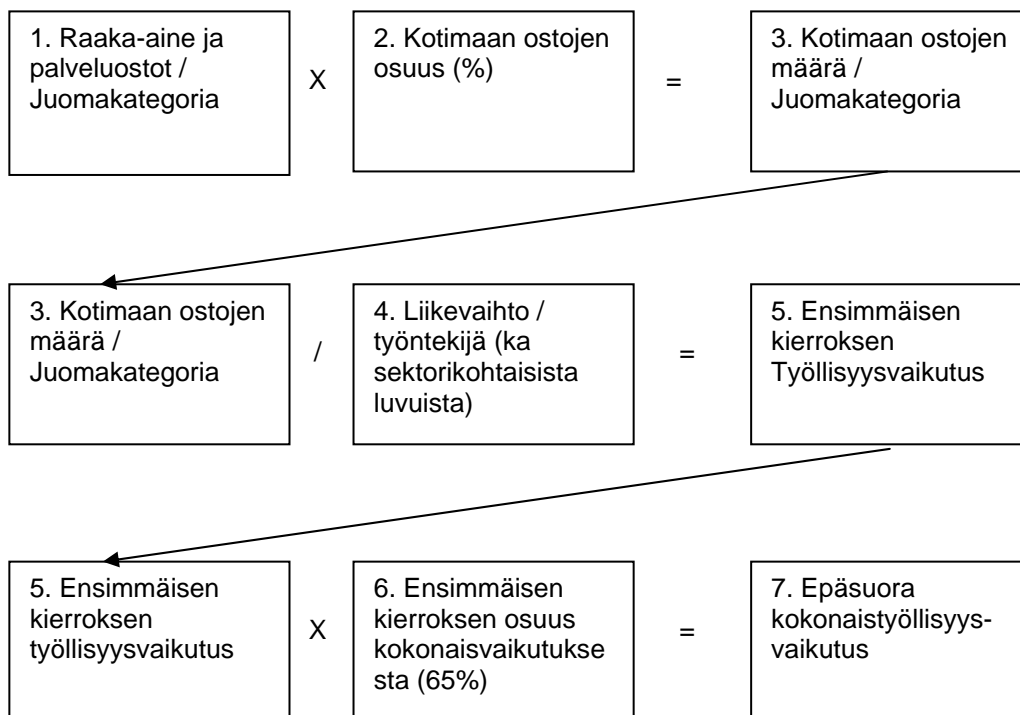
Suora työllisyys

Suora työllisyys on laskettu alkuperäisen The Contribution made by Beer to the European Economy-tutkimuksen mukaisesti Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry:n ilmoittaman työntekijämäärän perusteella.

Epäsuora työllisyys

Epäsuorien työllisyysvaikutusten arvioinnissa on käytetty suurilta osin alkuperäisen tutkimuksen laskentamallia.

Epäsuoran työllisyyden alle luetaan työllisyysvaikutukset panimoteollisuuden tuotteiden valmistuksen ja myynnin toimitusketjuun kuuluvissa yrityksissä. Lähtökohtana työllisyysvaikutuksien arvioinnissa käytetään panimoteollisuuden ostoja ko. yrityksissä.

Lähteet:

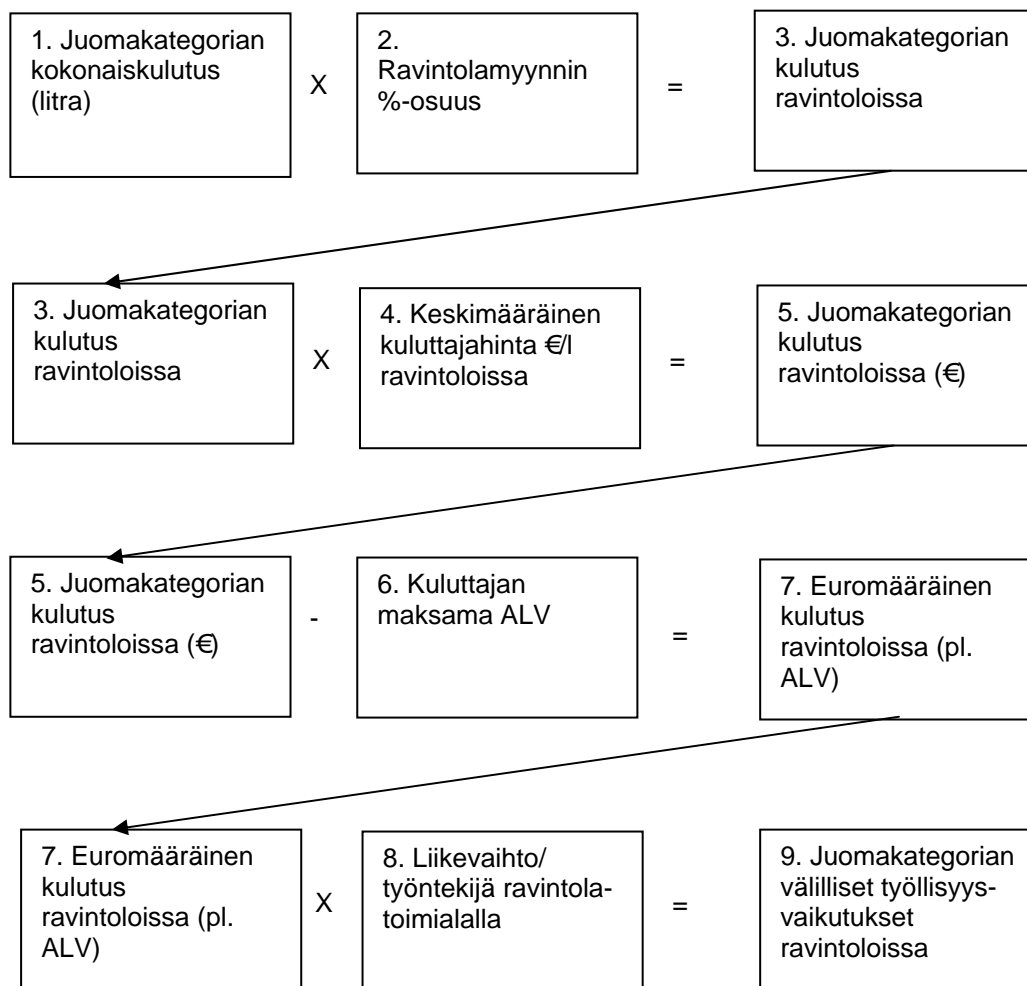
1. Eurostat tilastot (2011)
2. Kotimaan ostojen osuuden laskemisessa on käytetty alkuperäisen tutkimuksen oluen ostojen sektorikohtaista jakaumaa. Tehtyjen haastatteluiden perusteella muiden juomakategorioiden ostot jakaantuvat pääosin samoihin sektoreihin, mutta tarkkaa sektorikohtaista jakaumaa ei ole saatavilla. Kotimaan osuus on näin laskettu keskiarvona oluen eri sektoreiden kotimaan ostojen osuuksista.
3. Ernst & Young laskelmat (2011)
4. Liikevaihto/työntekijä on laskettu kotimaan ostojen osuuden tavoin alkuperäisen tutkimuksen sektorikohtaisten lukujen keskiarvona
5. Ernst & Young laskelmat (2011)
6. Ensimmäisen kierroksen osuutena kokonaistyöllisyydestä käytetään alkuperäisessä tutkimuksessa arvioitua lukua (65%).
7. Ernst & Young laskelmat (2011)

Välillinen työllisyys

Välilliset työllisyysvaikutukset ravintola- ja vähittäiskauppamyynnin osalta on arvioitu seuraavan laskentamallin mukaisesti²⁷.

---

²⁷ Malli on kuvattu ravintolamyynnin osalta. Työllisyys vähittäiskaupassa on laskettu saman mallin mukaisesti

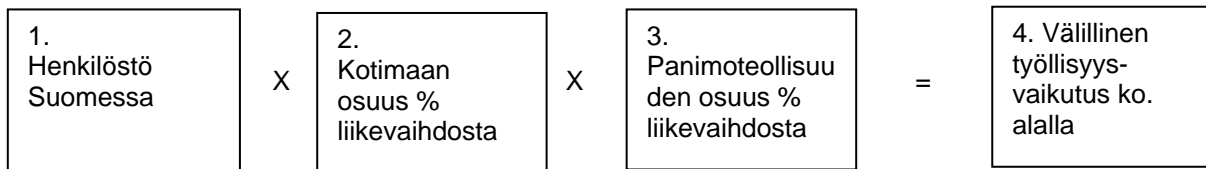

Lähteet:

1. Lähde: Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry (2011), Canadean, Valvira, TNS Gallup
2. Lähde: Haastattelut.
3. Ernst & Young laskelmat (2011)
4. Haastattelut: Eri juomakategorioiden kuluttajahinnat on arvioitu haastattelutiedon perusteella alkuperäisessä tutkimuksessa esitettyihin oluen myyntihintoihin perustuen.
5. Ernst & Young laskelmat (2011)

6. ALV = 22,5% (Olut, Siideri, Lonkero), ALV = 13% (virvoitusjuomat ja mineraalivedet)
7. Ernst & Young laskelmat (2011)
8. Lähde: alkuperäinen tutkimus (Eurostat)
9. Ernst & Young laskelmat (2011)

Välillinen työllisyys muiden alojen osalta on arvioitu seuraavan mallin mukaisesti:

1. Haastattelut (Mallasteollisuus) / Odin tietokanta (Pullonpalautus)
2. Haastattelut (Mallasteollisuus)
3. Haastattelut (Mallasteollisuus) / Stakes tilastot (Pullonpalautus) / Panimo- ja virvoitusjuomateollisuus ry (Pullonpalautus)
4. Ernst & Young laskelmat (2011)

Ernst & Young Oy

Assurance | Tax | Transactions | Advisory | Law

Ernst & Young on johtava maailmanlaajuinen tilintarkastuksen, verokonsultoinnin, yritysjärjestelyiden, liikkeenjohdon konsultoinnin ja liikejuridiikan asiantuntija. Yhteiset arvot ja vahva sitoutuminen laatuun muodostavat perustan 152 000 ammattilaisemme kansainväliselle yhteistyölle. Vaikutamme henkilöstömme ja asiakkaidemme sekä meitä ympäröivän yhteiskunnan kasvuun ja kehitykseen tunnistamalla mahdollisuudet ja tukemalla tavoitteiden toteuttamisessa.

www.ey.com/fi

Ernst & Young viittaa Ernst & Young Global Limitedin (EYG) jäsenyhtiöihin, jotka kaikki ovat erillisiä oikeushenkilöitä. EYG on Yhdistyneen kuningaskunnan lakien mukainen yhtiö (company limited by guarantee), joka ei tarjoa palveluja asiakkaille, vaan sen tekevät EYG:n jäsenyhtiöt.

© 2011 Ernst & Young Oy.
Kaikki oikeudet pidätetään.

Tässä julkaisussa olevat tiedot on esitetty yhteenvedonomaisesti, ja se on tarkoitettu käytettäväksi ainoastaan yleisluonteisena tiedon lähteenä. Tämän julkaisun ei ole tarkoitus korvata asioiden yksityiskohtaista selvitystä tai oikeudellista tulkintatarvetta. Ernst & Young Oy tai mikään muukaan globaalin Ernst & Young -organisaation jäsen ei vastaa vahingoista, jotka ovat aiheutuneet jollekin, joka on toiminut tai jättänyt toimimatta tämän julkaisun sisällön perusteella. Kussakin yksittäistapauksessa suosittelemme ottamaan yhteyttä asiantuntijaan, joka voi avustaa yksittäisissä kysymyksissä.